

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

11 juni 2008

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van mevrouw **Marijke Dillen** en de heer **Filip Dewinter** –

betreffende de invoering van een eenvoudige drugstest in het verkeer

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het drugsgebruik in Vlaanderen blijft helaas hoog. Onderzoek van de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen (VAD) toont aan dat 38,4% van de bevraagde uitgaanders cannabis gebruikte in het afgelopen jaar en 11,6% zelfs dagelijks. Eén op de zes gebruikte het voorbije jaar xtc, voor cocaïne is dat cijfer één op de acht.

Ook in het verkeer spelen drugs een grote rol. Ze verhogen immers de kans op een ongeval. De studie ‘Drugs en medicijnen in het verkeer’ van Karin Van Vlieren (2007) stelt: “Op basis van de huidige kennis kan gesteld worden dat cannabisgebruik een risico betekent voor de verkeersveiligheid, op zijn minst tijdens de eerste uren na gebruik. Cocaïne, heroïne en hallucinogenen hebben een duidelijke invloed op de rijvaardigheid.”.

Een van de beleidsaanbevelingen van de studie luidt: “Aselecte drugcontroles zijn onontbeerlijk voor het verhogen van de subjectieve pakkans en het veranderen van het rijgedrag van druggebruikers.”. Een pleidooi voor zerotolerantie inzake drugs in het verkeer is dan ook het juiste antwoord.

Het Vlaamse regeerakkoord besteedt aandacht aan de problematiek van verslavende middelen: “We versterken een duurzaam en geïntegreerd preventiebeleid inzake verslavende middelen en trekken er extra middelen voor uit.”. De beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2004-2009 bevestigt dat het Vlaamse beleid inzake middelengebruik zich op de eerste plaats richt op het behalen van gezondheidswinst. De impact van drugs op de gezondheid, de ingesteldheid en het sociale weefsel van de gebruiker, diens familie en omgeving is aanzienlijk. Daarom is preventie van drugsgebruik een belangrijk maatschappelijk thema. Maar helaas heeft Vlaanderen veel te beperkte bevoegdheden.

De beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2004-2009 stelt verder: “Ook de andere aspecten van het gezondheidsbeleid zijn in principe een Vlaamse bevoegdheid, maar belangrijke uitzonderingen beperken deze bevoegdheid. Omdat het grootste deel van de financiële middelen voor gezondheidszorg zich op federaal niveau situeert, is het voor Vlaanderen niet steeds eenvoudig de nodige middelen vrij te maken voor gezondheidsbevordering en ziektepreventie ...

De actuele versnippering houdt het risico in van een ontoereikend beleid en tegenstrijdige regelgeving. Het is belangrijk dat Vlaanderen in de toekomst over ruimere – en homogene – bevoegdheden en middelen beschikt op het vlak van gezondheidszorg. Dit zou garanderen dat we meer hefboomen in handen hebben voor een verbetering van de gezondheidstoestand en de kwaliteit van het leven van onze bevolking.”.

Vlaanderen probeert een degelijk preventiebeleid inzake drugs te ontwikkelen. Maar helaas blijven al te veel aspecten van een geïntegreerd en gecoördineerd beleid inzake drugs behoren tot de federale bevoegdheid. Nochtans kan een degelijk preventiebeleid alleen maar vruchten afwerpen, als er tegelijkertijd vanuit de federale overheid voldoende en grondige aandacht bestaat voor de aanpak van de problematiek zelf, op alle gebieden, ook op het repressieve vlak.

Zo bijvoorbeeld drugs in het verkeer. De verkeerswetgeving neemt in de gecoördineerde wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer, gewijzigd bij de wet van 7 februari 2003, strafbepalingen op betreffende het rijden in staat van dronkenschap of onder invloed van drugs of geneesmiddelen. De controles op het rijden onder invloed gebeuren reeds lange tijd.

Er is de WODCA-actie (WeekendOngevallen Door Controles Aanpakken), in mei 1994 ontstaan in de provincie Antwerpen. Zij heeft tot doel de vele weekendongevallen – dikwijls met jonge slachtoffers – een halt toe te roepen. En dit zowel door intensieve controles als door sensibiliserende en verkeerseducatieve initiatieven.

Het uitgangspunt is dat meer controles, preventieacties en verkeeropvoeding kunnen verhinderen dat mensen zichzelf of anderen de dood injagen door roekeloos rijgedrag. Alcohol is dikwijls een factor die meespeelt bij die ongevallen, naast snelheid, onervarenheid, vermoeidheid, drugs en stoerdoenerij.

De controles op drugs zijn ingevoerd in maart 1999, maar het aantal drugstests in het verkeer blijft beperkt. Van 2000 tot 2004 werden slechts 3810 processen-verbaal opgesteld. In 86% van de gevallen was het bloedstaal positief, meestal voor cannabis of xtc.

De controles op het rijden onder invloed van drugs of van geneesmiddelen zijn zeer uitvoerig en tijdrovend. De duurtijd belooft drie tot vier uur. De hui-

dige drugstesten zijn daarenboven ook duur. Eerst moet er een onderzoek naar de uiterlijke tekenen van drugsgebruik worden uitgevoerd. Er moeten vier coördinatie- en evenwichtstesten worden afgelegd. Faalt de bestuurder bij twee van de vier testen, dan volgt een urinetest, die bij positief resultaat moet worden gevolgd door een bloedtest, begeleid door een agent bij de dokter.

Terecht wordt er meer en meer kritiek gegeven op de bestaande drugstesten. Er bestaan inmiddels nieuwe testen die een eenvoudige en betrouwbare screening mogelijk maken. Die testen kunnen het uitvoerige en tijdrovende onderzoek naar de uiterlijke kentekenen en de urinetest vervangen. Meer bepaald de speekseltest: die test bestaat uit een onderzoek naar de aanwezigheid in het speeksel van de stoffen THCCOOH, amfetamine, MDMA, MDEA, MBDB, morfine, cocaïne en benzoylecgonine. De test duurt minder dan tien minuten. Deze speekseltest geeft onbetwistbaar aan of er recent drugs zijn gebruikt. Volgens onderzoek is de concentratie van drugs en medicijnen in speeksel relatief hoog en leunt die nauw aan bij de concentratie ervan in het bloed. De tijdsperiode gedurende welke drugs kunnen worden teruggevonden, bedraagt 4 tot 24 uur, waardoor recent drugsgebruik kan worden opgespoord. Een positief resultaat betekent dat de bestuurder onder invloed is.

Bij controles zijn er nodig :

1. een speekseltest;
2. in ondergeschikte orde een bloedonderzoek wanneer in uitzonderlijke omstandigheden de speekseltest niet kan worden afgenomen.

Uit onderzoek is gebleken dat deze speekseltest inmiddels een waardig alternatief vormt voor de bestaande tijdrovende en dure testen. De studie 'Drugs en medicijnen in het verkeer' (2007) vermeldt: "In het Verenigd Koninkrijk werden speekseltesten effectief en praktisch bevonden voor het detecteren van drugs bij bestuurders. De verzameling van stalen langs de weg leverde geen operationele problemen op voor de in het onderzoek betrokken politiemensen.". De voordelen zijn legio. De werkdruk bij de politiediensten wordt verlicht. Er kunnen meer testen worden afgenomen wat de doeltreffendheid verhoogt. De hoge kostprijs van de huidige testen wordt vermeden: de uitgave wordt beperkt doordat het alternatief veel minder kost. Er kan bij vaststelling van drugsgebruik

onmiddellijk een tijdelijk rijverbod worden opgelegd naar analogie van de alcoholcontroles.

Om de speekseltest te kunnen invoeren is er dringend een wetswijziging nodig. Meer bepaald een wijziging van de gecoördineerde wet van 16 maart 1968 betreffende de politie op het wegverkeer, gewijzigd bij wet van 7 februari 2003.

Dit voorstel van resolutie wil de aandacht vestigen op de bezorgdheid die er in het Vlaams Parlement bestaat in verband met het drugsgebruik en vraagt om inzake drugs niet alleen inspanningen te leveren op het preventieve vlak maar tegelijkertijd een krachtadig beleid te voeren betreffende de aanpak van het drugsgebruik in het algemeen en de zeer nadelige gevolgen van drugsgebruik in het verkeer in het bijzonder. Het moet een aanmoediging zijn voor de federale regering om spoedig de nodige initiatieven te nemen.

Marijke DILLEN

Filip DEWINTER

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2004-2009;
- gelet op de blijvende toename van drugsgebruik, vooral bij jongeren;
- gelet op de nadelige gevolgen van rijden onder invloed van drugs en de verhoogde kans op ongevallen;
- vraagt de Vlaamse Regering:
 - 1° een volledige overheveling van alle bevoegdheden inzake gezondheidszorg en inzake justitie en politie naar Vlaanderen te eisen om alle hefbomen in handen te hebben om niet alleen een doeltreffend preventiebeleid te kunnen voeren maar tegelijkertijd over voldoende middelen te beschikken om ook repressief te kunnen optreden in het belang van de gezondheid in het algemeen en in het belang van de samenleving, meer bepaald van de verkeersveiligheid in het bijzonder;
 - 2° in afwachting daarvan er bij de federale regering op aan te dringen de nodige aanpassingen door te voeren in de gecoördineerde wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer, gewijzigd bij de wet van 7 februari 2003, met het oog op de invoering van een eenvoudige drugstest in het verkeer.

Marijke DILLEN

Filip DEWINTER
